

እክክ

ውድ ወላጅ ወይም አሳዳጊ፣

ይህ የመረጃ ወረቀት እየተሰጠዎት ያለው፡-

- እርስዎ ወይም ልጅዎ ለእክክ ተጋልጠው ስለሚችል ነው።
- ለመረጃ አገልግሎት አላማዎች ብቻ የሚውል።

ስለ እክክ አጠቃላይ መረጃ

እክክ ምንድን ነው?

- እክክ ወደ ሰው ቆዳ ውስጥ የሚገቡ ምስጢሮች የሚባሉ፣ ትንንሽ ነፍሳት ወረራ ነው።
- የሴቶች ምስጢሮች ከቆዳው ስር ቆፍረው፣ እንቁላል የሚጥሉበትን “ጎሬዎች” የሚባሉትን ቀዳዳዎች ይፈጥራሉ።
- ምስጢሮች ለምሳሌ በትምህርት ቤቶች እና በልጅ እንክብካቤ መስጫ ተቋማት ውስጥ በሰዎች መካከል ተደጋጋሚ የቆዳ ለቆዳ ንክኪ በሚኖሩባቸው ቦታዎች በተጨማሪም ሁኔታዎች በፍጥነት ከሰው ወደ ሰው ይተላለፋሉ።
- ምስጢሮች ከሰው ቆዳ ርቀው በአካባቢው ውስጥ ሊኖሩ የሚችሉት ለ2 ወይም 3 ቀናት ብቻ ነው።

እክክ የሚይዘው ማን ነው?

- ማንኛውም ሰው እክክ ሊይዘው ይችላል። በአለም ላይ የተለመደ ሲሆን ሁሉንም ዘሮች እና ማህበራዊ መደብ ላይ ያሉ ሰዎች ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል።
- አንዳንድ ቡድኖች የሚከተሉት ሰዎችን ጨምሮ በጣም ለመታመም ወይም የህክምና ችግሮችን ለማስፋፋት የመጋለጥ እድላቸው ከፍተኛ ነው፡-
 - የተዳከመ በሽታ መቋቋም ስርዐት ያላቸው።
 - ከ65 አመት በላይ የሆኑ።
 - ለመለየት ብዙ ጊዜ ሊወስድ ስለሚችል የማሳካክ ስሜት እንዳይሰማቸው የሚከላከሉ ህመሞች ያሉባቸው (የአክሮሲኒክ አጥንት ጉዳት፣ መንቀሳቀስ አለመቻል፣ ወዘተ)።

ምልክቶች ምንድን ናቸው?

- ከባድ ማሳካክ፡-
 - ምስጢሮች ከቆዳው ስር በቆፈሩበት ቦታ ላይ የሚከሰት።
 - ለምስጢሮች ካለው የአለርጂ ምላሽ ጋር የተያያዘ።
 - ምሽት ላይ የከፋ ሊሆን ይችላል።
 - ብዙውን ጊዜ ህክምና ከተደረገ በኋላ ለሳምንታት ይቆያል።
- ብጉር የሚመስሉ ቀይ እብጠቶች ወይም ውሃ የቋጠሩ እብጠቶች ያሉት ሽፍታ።
- ሽፍታው ብዙውን ጊዜ በጣቶች፣ በእግር ጣቶች፣ በእጅ አንጓዎች፣ በክርን፣ በብብት፣ በወገብ፣ በጭን፣ በብልት አካባቢ፣ በሆድ እና በታችኛው መቀመጫ መካከል ባለው የቆዳ እጥፋት ውስጥ ይገኛል።
- እድሜያቸው ከ2 አመት በታች የሆኑ ህጻናት በጭንቅላት፣ በአንገት፣ በእጆች መዳፎች እና በእግር ሶሎች ላይ በሽፍታ የመያዝ እና የመውረር እድላቸው ከፍተኛ ነው።
- ማካክ የተበከሉ ወይም እንደ ፍንድሽ ቁስል ያሉ ወደ ሌሎች በሽታዎች ሊያመሩ የሚችሉ ተጨማሪ ቁስሎችን በቆዳው ላይ ሊያመጣ ይችላል።

የሚሰራጨው እንዴት ነው?

- ምስጢቶች ከአንድ ሰው ወደ ሌላው ሊሰጡ ይችላሉ። አይበሩም ወይም አይዘለሉም።
- አንድ ሰው እኩል እንዲይዘው፣ ምስጢቶች ወደነሱ እንዲሰጡ ድረስ ለረጅም ጊዜ ቆይታ እኩል ካለበት ሰው ጋር መነካካት አለበት።
- እንዲሁም እንደ ልብስ፣ ፎጣዎች እና አልጋ ልብስ ያሉ የተለመዱ የቤት እቃዎችን በመጋራት ሊሰራጩ ይችላሉ።

ልጅ እኩል እንዳለበት እንዴት አውቃለሁ?

አንድ የጤና እንክብካቤ አቅራቢ በተለምዶ ሽፍታውን በመፋቅ፣ ከዚያም ምስጢቱን ወይም የምስጢቱ እንቁላሎችን በአጉሊ መነጽር በመፈለግ እኩልን ሊመረምር ይችላል።

ተጨማሪ ጥያቄዎች ካሉዎት ወይም ልጅዎ እኩል ሊኖርበት ይችላል የሚል ስጋት ካለዎት፣ የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያነጋግሩ። ይህ የመረጃ ለህ አጠቃላይ መረጃ ብቻ ይሰጣል።

ልጅ እኩል ካለበትስ?

ልጅዎ እኩል ካለበት ወዲያውኑ ለልጅዎ እንክብካቤ አቅራቢ ወይም አጻጻፍ ህጻናት ያሳውቁ።

እንዴት ይታከማል?

- እኩል ያለባቸው ሰዎች በጤና እንክብካቤ አቅራቢ መታየት አለባቸው። የጤና እንክብካቤ አቅራቢው ሎሽን ያዘል እንዲሁም እኩልን ለማከም እንዴት በትክክል እንደሚጠቀሙበት መመሪያ ይሰጣል።

እኩል እንዳይዘው ለመከላከል መርዳት የምችለው እንዴት ነው?

- እኩል ያለበት ሰው ቶሎ የጤና እንክብካቤ አቅራቢን አይቶ ህክምናውን ሲጀምር፣ እኩል ወደ ሌሎች ሰዎች የመዘመት እድሉ ይቀንሳል።
- ህክምና ከመጀመራቸው በፊት ባሉት 3 ቀናት ውስጥ በማንኛውም ጊዜ እኩል ያለበትን ሰው ቆይታ የነኩ እቃዎች መጽዳት አለባቸው።
 - በሞቃት (130°F [54.4°C]) የውሃ በመጠቀም ቆይታውን የነኩ አንሳላዎችን፣ ትራስጫርቆችን እና ልብሶችን ይታጠቡ እና በጣም ሞቃታማ በሆነው አካባቢ ያድርቁ።
 - በልብስ ማጠቢያ ማሽን ውስጥ የማይታጠቡ ነገሮች ምስጢቶች ከ2 እስከ 3 ቀናት በላይ ከሰዎች ርቀው ሊኖሩ ስለሚችሉ ለ4 ቀናት በጥብቅ በተዘጋ የፕላስቲክ ከረጢት ውስጥ መቀመጥ አለባቸው።

ልጅ ከልጅ እንክብካቤ ቀርቶ በቤት መቆየት ይኖርበታል?

አዎ። እኩል ያለባቸው ልጆች ከልጅ እንክብካቤ ቀርተው በቤት መቆየት አለባቸው። ህክምናቸውን ካጠናቀቁ በኋላ ወደ ልጅ እንክብካቤ መመለስ ይችላሉ።

እባክዎ የልጅ እንክብካቤ ፕሮግራምዎን የበሽታ ፖሊሲ ይከተሉ።

ዋቢዎች

American Academy of Pediatrics

- Managing Infectious Diseases in Child Care and Schools, 6th Edition. Page 171-172

Centers for Disease Control & Prevention

- Parasites – Scabies. https://www.cdc.gov/parasites/scabies/gen_info/faqs.html